

DET KONGELIGE
NÆRINGS- OG FISKERIDEPARTEMENT

Norsk Romsenter
Postboks 113 Skøyen
Drammensveien 165
0212 OSLO

Deres ref

Vår ref

Dato

23/6452

21.12.23

Statsbudsjettet 2024: Tildelingsbrev til Norsk Romsenter

1. Innledning.....	1
2. Overordnede forventninger	2
3. Overordnede utfordringer og prioriteringer for Norsk Romsenter	2
4. Mål og indikatorer	3
5. Andre aktiviteter og oppdrag fra NFD	5
6. Oppdrag fra andre departementer	6
7. Andre forutsetninger og føringer.....	7
8. Budsjettvedtak og fullmakter for 2024	9
Vedlegg 1: Kalender for styringsdialogen 2024.....	11
Vedlegg 2: Fullmakter 2024.....	12
VEDLEGG 3: SPESIFISERING AV FELLESE BESTILLINGER I STYRINGSKALENDEREN FOR NFDS STATLIGE VIRKSOMHETER FOR 2024	13

1. INNLEDNING

Vi viser til Innst. 8 S (2023–2024) og Prop. 1 S (2023–2024) for Nærings- og fiskeridepartementet (NFD) og meddeler med dette Stortingets budsjettvedtak og departementets styringssignaler for Norsk Romsenter i 2024.

Tildelingsbrevet fastsetter mål, indikatorer og prioriterte tiltak for Norsk Romsenter i 2024.

Postadresse
Postboks 8090 Dep
0032 Oslo
postmottak@nfd.dep.no

Besøksadresse
Kongens gate 8
www.nfd.dep.no

Telefon*
22 24 90 90
Org.nr.
912 660 680

Forsknings- og
innovasjonsavdelingen

Saksbehandler
Mari Salberg

Brevet spesifiserer også enkelte konkrete aktiviteter og oppdrag for 2024, men gir ikke en uttømmende oversikt over virksomhetens oppgaver. Virksomhetens myndighet, ansvar og faste oppgaver framgår av hovedinstruksen for styringen av Norsk Romsenter fastsatt 21.12.20.

Departementet tar forbehold om at virksomheten innenfor gjeldende budsjetttrammer kan bli pålagt enkelte oppgaver i tillegg til dem som er beskrevet i dette brevet. I slike tilfeller skal det sendes tillegg til tildelingsbrev.

2. OVERORDNEDE FORVENTNINGER

Målet for næringspolitikken er størst mulig samlet verdiskaping i norsk økonomi, noe som innebærer at all næringsvirksomhet må være sosialt, miljømessig og økonomisk bærekraftig, og ikke gå ut over jordens tåleevne. Regjeringen har høye ambisjoner og vil føre en aktiv næringspolitikk der private bedrifter og det offentlige spiller på lag for å akselerere det grønne skiftet. I næringspolitikken vil vi bidra til grønn omstilling i næringslivet for å nå målet om å redusere klimagassutslippene med 55 prosent innen 2030. Vi vil øke investeringene på fastlandet, inkludere flere i arbeidslivet, skape flere lønnsomme og innovative jobber over hele landet og øke eksporten utenom olje og gass med minst 50 prosent innen 2030.

Departementets underliggende og tilknyttede virksomheter forventes å bidra aktivt for å nå disse målene.

3. OVERORDNEDE UTFORDRINGER OG PRIORITERINGER FOR NORSK ROMSENTER

Romvirksomhet, eksempelvis tjenester for sikkerhet og beredskap, jordobservasjon, miljøtilstand, tid, navigasjon og kommunikasjon, har betydning for et bredt spekter av samfunnet. Norsk Romsenter har særlig en viktig rolle med å samordne norsk innsats slik at nasjonale investeringer i romvirksomhet gir best mulig samfunnsmessig effekt. Etaten har også en viktig rolle når det gjelder rådgivning om fremtidige muligheter innen romvirksomhet og når det gjelder ivaretagelse av Norges internasjonale samarbeid på området. Norge er avhengig av internasjonalt samarbeid for å lykkes. Samtidig skal Norsk Romsenter legge til rette for at norsk romnæring skal være konkurransedyktig og ha egenevne til å utnytte og utvikle kritiske teknologier. I henhold til Prop 1 S (2023–2024) skal Norsk Romsenter særlig prioritere følgende oppgaver:

- Styrke norsk romnærings konkurranseposisjon.
- Videreutvikle og styrke Norges posisjon i EUs romprogram
- Implementere Arctic Surveillance Program (ASP)
- Legge til rette for rombaserte tjenester som bidrag til norsk klima- og bistandsarbeid

I tillegg skal Norsk Romsenter bidra i oppfølgingen av de romrelaterte målsetningene i Hurdalsplattformen. Med bakgrunn i statsbudsjettet for 2024 skal Norsk Romsenter særlig vektlegge arbeidet med å tilrettelegge for en komplett norsk industriell verdikjede for rombasert infrastruktur og tjenester for småsatellitter. Etaten skal også prioritere arbeidet med å utnytte næringspotensialet i at Andøya Spaceport nå realiseres, og arbeide for utvikling av et senter for jordobservasjon i Tromsø.

4. MÅL OG INDIKATORER

Formål

Norsk Romsenter skal være statens strategiske, samordnende og utøvende organ for å sikre en effektiv utnyttelse av verdensrommet til beste for det norske samfunnet

Hovedmål

Viktige samfunnsutfordringer løses effektivt ved bruk av romvirksomhet

Delmål

1. Konkurransedyktig norsk romnæring i et internasjonalt marked
2. Romvirksomhet utnyttes for nyskaping og omstilling også utenfor romnæringen
3. Effektiv og sikker utnyttelse av romvirksomhet i offentlig forvaltning
4. Riktig og relevant kunnskap om bruken av romvirksomhet

Hovedmål: Viktige samfunnsutfordringer løses effektivt ved bruk av romvirksomhet

Norsk Romsenter skal arbeide for at romvirksomhet utnyttes som et strategisk og kostnadseffektivt verktøy for å løse viktige samfunnsutfordringer innenfor ulike politikkområder som nordområdene, utenriks- og forsvarspolitik, samfunnssikkerhet og beredskap, samferdsel, klima og miljø, fiskeri og landbruk.

Delmål 1: Konkurransedyktig norsk romnæring i et internasjonalt marked

Norsk romnæring skal være konkurransedyktig i et internasjonalt marked, noe som innebærer at norsk romnæring er i posisjon til å konkurrere om og vinne internasjonale kontrakter, og at norske aktører får delta i europeiske romprogrammer på så like vilkår som mulig.

Indikator / annen styringsinformasjon	Styringsinformasjon
Indikator 1 ESA geografisk retur	Overordnet vurdering av utviklingen innenfor den geografiske returen. Vurderingen baseres bl.a. på følgende styringsinformasjon: <ul style="list-style-type: none"> • Returkoeffisient obligatoriske programmer • Returkoeffisient frivillige programmer • Utvikling av industriretur over tid
Indikator 2 Ringvirkning	Overordnet vurdering av oppnådde resultater, herunder vurdering av posisjonen til norsk romnæring i det globale markedet. Vurderingen baseres bl.a. på følgende styringsinformasjon: <ul style="list-style-type: none"> • Ringvirkningsfaktor • ESA-generert salg • Aktører som har mottatt nasjonale følgemidler over post 72 og/eller ESA-kontrakter

Fast tilleggsinformasjon Kontraktsvolum i EUs romprogram og i Horisont Europas klynge 4 – Digital, Industry and Space	Overordnet vurdering av kontraktsvolum og kontraktsporteføljens innhold og sammensetning. Kontraktsvolum er avhengig av programmenes fase. Norsk Romsenter påvirker ikke disse tallene direkte. Formålet med denne vurderingen er å belyse hvordan Norsk Romsenter har bidratt til å oppnå så like vilkår som mulig for norske aktører. Vurderingen baseres bl.a. på følgende styringsinformasjon: <ul style="list-style-type: none"> • Data fra ESA, EU, Norges forskningsråd og norske aktører
---	---

Delmål 2: Romvirksomhet utnyttes for nyskaping og omstilling også utenfor romnæringen

Norsk Romsenter skal arbeide for at norske bedrifter og forsknings- og teknologimiljøer, i og utenfor romnæringen, i økende grad utnytter romrelatert forskning, teknologi og tjenester for nyskaping og omstilling i næringslivet.

Indikator	Styringsinformasjon
Indikator 1 Kontrakter som fremmer nyskaping og omstilling i og utenfor romnæringen	Overordnet vurdering av om tildelte kontrakter bidrar til nyskaping og omstilling i og utenfor romnæringen. Vurderingen baseres bl.a. på følgende styringsinformasjon: <ul style="list-style-type: none"> • Kontraktsvolum for ESA-kontrakter • Kontraktsvolum for nasjonale følgemidler • Andel kontrakter (ESA og nasjonale følgemidler) til små og mellomstore bedrifter • Eksempler på nye produkter, tjenester og/eller komponenter
Indikator 2 Nye aktører med følgemiddel- eller ESA-kontrakter	Overordnet vurdering av nye aktørers bidrag til nyskaping og omstilling i næringslivet. Vurderingen baseres bl.a. på følgende styringsinformasjon: <ul style="list-style-type: none"> • Antall nye aktører med følgemiddelkontrakter • Antall nye aktører med ESA-kontrakter • Kontraktsvolum (ESA og nasjonale følgemidler) for nye aktører • Eksempler på nye aktører som har vunnet kontrakter, også utenfor romsektoren.
Indikator 3 Norske aktørers bruk av tjenestene i EUs romprogram	Overordnet vurdering av nedstrømsutvikling i produkter og tjenester med utgangspunkt i norske bedrifters og FoU-aktørers bruk av tjenestene i EUs romprogram. Vurderingen kan underbygges med konkrete eksempler.

Delmål 3: Effektiv og sikker utnyttelse av romvirksomhet i offentlig forvaltning

Offentlige aktører bruker romvirksomhet på en mest mulig effektiv og sikker måte for bedre å kunne løse sitt samfunnsoppdrag. Dette innebærer at det offentliges bruk av romvirksomhet er basert på løsninger som er formålseffektive, altså at de har god ytelse og dekning i norske interesseområder. Videre innebærer det god forståelse hos offentlige aktører hva gjelder sikker bruk av rombaserte tjenester og tilhørende infrastruktur.

Indikator	Styringsinformasjon
Indikator 1 Bruk av nasjonal infrastruktur og satellittbaserte tjenester levert av EUs romprogram	Overordnet vurdering av bruken av nasjonal infrastruktur og satellittbaserte tjenester fra EU i offentlig forvaltning. Vurderingen baseres bl.a. på følgende styringsinformasjon: <ul style="list-style-type: none"> Hvilke offentlige aktører som tar i bruk satellittbaserte tjenester fra EU og nasjonal rominfrastruktur Norsk Romsenters rådgivningsoppdrag knyttet til ovennevnte
Indikator 2 Tilrettelegging for utnyttelse av satellittbaserte tjenester i offentlig forvaltning	Overordnet vurdering av hvordan Norsk Romsenter tilrettelegger for utnyttelse av satellittbaserte tjenester i offentlig forvaltning. Vurderingen baseres bl.a. på følgende styringsinformasjon: <ul style="list-style-type: none"> Bruken av post 74-midler
Indikator 3 Strategisk romfaglig rådgiving	Overordnet vurdering av hvordan Norsk Romsenter bidrar med sin fagkompetanse for å oppnå effektiv og sikker bruk av romvirksomhet i offentlig forvaltning.

Delmål 4: Riktig og relevant kunnskap om bruken av romvirksomhet

Samfunnet og sentrale beslutningstakere har tilgang til riktig og relevant kunnskap om bruk av romvirksomhet. Dette omfatter muligheter og sårbarheter ved bruk av satellittbaserte tjenester, hos offentlige beslutningstakere, etater, forskningsmiljøer, næringslivet og befolkningen forøvrig.

Indikator	Styringsinformasjon
Indikator 1 Riktige og relevante kommunikasjonstiltak	Overordnet vurdering av om kommunikasjonstiltakene som Norsk Romsenter har gjennomført, har gitt ønsket effekt.
Indikator 2 Mediedekning	Overordnet vurdering av mediedekning og i hvilken grad Norsk Romsenter oppfattes som en troverdig faglig kilde. Vurderingen baseres bl.a. på følgende styringsinformasjon: <ul style="list-style-type: none"> Oppslag i riks- og regionalmedia med Norsk Romsenter som kilde Oppslag i riks- og regionalmedia om romvirksomhet (også der Norsk Romsenter ikke er kilde)

5. ANDRE AKTIVITETER OG OPPDRAG FRA NFD

Norsk Romsenter skal i 2024 prioritere følgende aktiviteter og oppdrag:

- I samarbeid med andre virkemiddelaktører arbeide for norske interesser i EUs romprogrammer og for å utnytte synergier mellom EUs romprogram og andre

europiske program, som Det europeiske forsvarsfondet (EDF) og Horisont Europa. Dette inkluderer arbeid mot EUs neste romprogram.

- Ivareta sekretariatsfunksjonene for Romutvalget og Romsikkerhetsutvalget.
- Videreutvikle programmet for utvikling av satellittbasert overvåking (Arctic Surveillance Program) for å bidra til en komplett industriell verdikjede for småsatellitter og utvikling av et nasjonalt satellittbasert system for havovervåking.
- Luftfartstilsynet har fungert som nasjonal tilsynsmyndighet for romaktiviteter fra 2023. Norsk Romsenter skal i perioden 2023–2025 gi Luftfartstilsynet faglig bistand i arbeidet med tilsyn og tillatelser for romaktiviteter.
- Norsk Romsenter skal samarbeide med sekretariatet til Blue Justice i NFD om å tilgjengeliggjøre aktuell norsk rombasert informasjon til relevante utenlandske myndigheter gjennom initiativet.
- Norsk Romsenter ble i brev av 24. november 2023 utpekt som nasjonal enhet for sivil romtrafikkovervåkning (SST). Oppdraget har en varighet på tre år.
- Følge opp tiltak jf. prioritert oppfølgingsplan i romsikkerhetsutredningen i samråd med NFD og andre berørte departementer og virksomheter.
- Vurdere Nasjonal sikkerhetsmyndighets rapportering på resultater innenfor romsikkerhetsarbeidet, inkludert hvorvidt krav og andre aktiviteter knyttet til norsk deltakelse i EUs romprogram er ivaretatt.

6. OPPDRAG FRA ANDRE DEPARTEMENTER

Oppdrag fra Kunnskapsdepartementet

Vi viser til Norsk Romsenters deltakelse i arbeidsgruppa som har forberedt et inspeksjonsregime for forskningsinfrastrukturen EISCAT_3D. Det er besluttet at Nasjonal sikkerhetsmyndighet (ansvarlig koordinator) i samråd med Nasjonal kommunikasjonsmyndighet og Norsk Romsenter får i oppdrag å delta i inspeksjoner fra norsk side, i samarbeid med svenske og finske myndigheter.

Oppdrag fra Klima- og miljødepartementet

Bistå med faglig støtte til Klima- og skoginitiativet i forvaltningen av kontrakten om innkjøp av høyoppløselige satellittdata, faglig støtte til arbeidet med å få til mest mulig nytte av innkjøpet samt å knytte dette til utviklingen generelt på jordobservasjon. I 2024 er dette forventet å inkludere:

- i. Bidra i arbeidet med utarbeidelse av, og forhandlinger knyttet til, et eventuelt nytt innkjøp av høyoppløselige satellittdata til NICFI Satellite Data Program (ved en forlengelse av programmet etter 1. september 2024)
- ii. Bidra i arbeidet med å legge best mulig til rette for offentlig tilgjengelig satellittdata for formål knyttet til redusert avskoging i tropiske land og bærekraftig utvikling

Oppdragene, herunder frist, vil presiseres nærmere i egne oppdragsbrev.

7. ANDRE FORUTSETNINGER OG FØRINGER

7.1 Sikkerhet og beredskap

Norsk Romsenter skal ha god styring og kontroll med egen sikkerhet og beredskap, og arbeide systematisk med å forebygge uønskede hendelser.

Den sikkerhetspolitiske situasjonen i Europa er svært alvorlig. I den forbindelse bes Norsk Romsenter om å utvise økt årvåkenhet mot digitale angrep og andre mistenkelige eller uønskede hendelser, samt å ha lav terskel for å varsle departementet om hendelser. Norsk Romsenter bes iverksette hensiktsmessige tiltak og gjennomgå egne beredskapsplaner for å øke egen motstandsevne. Det bør videre gjøres vurderinger av om Norsk Romsenter er tilstrekkelig forberedt ift. eget ansvarsområde i hele krisespekteret fra fred til kriser og krig, og ev. vurdere om det bør iverksettes tiltak for å være tilstrekkelig forberedt.

Sikkerhet skal ivaretas og dokumenteres i samsvar med nasjonal strategi for digital sikkerhet og tilhørende tiltaksplan. Arbeidet med digital sikkerhet skal forebygge IKT-sikkerhetshendelser som kan forårsake alvorlig skade i egen virksomhet eller hos andre. Norsk Romsenter har ansvar for å håndtere digitale angrep i egen virksomhet, og for å dele informasjon om digitale angrep med departementet og relevante samarbeidspartnere. Det forventes at Norsk Romsenters sikkerhets- og beredskapsarbeid er risikobasert, og at virksomheten regelmessig gjennomfører og tar lærdom av øvelser. Styringsdokumenter og planverk skal oppdateres med utgangspunkt i evaluering av hendelser og øvelser.

Norsk Romsenter skal i årsrapporten redegjøre overordnet for resultatene fra arbeidet med sikkerhet og beredskap.

7.2 Grønn omstilling og bærekraft

Statlige virksomheter er viktige bidragsyttere i innsatsen for å nå regjeringens mål med grønn omstilling og bærekraft.

Det forventes at Norsk Romsenter:

- identifiserer og håndterer risiko og muligheter knyttet til klima og integrerer dette i virksomhetens strategier.
- setter mål og iverksetter tiltak for reduksjon i klimagassutslipp, på kort og lang sikt, i tråd med Parisavtalen og rapporterer om måloppnåelse. Målene er vitenskapsbaserte der dette er tilgjengelig.
- rapporterer på direkte og indirekte klimagassutslipp og klimarisiko, og benytter anerkjente standarder for rapportering på klimagassutslipp og klimarisiko.
- identifiserer og håndterer risiko og muligheter knyttet til natur og integrerer dette i virksomhetens strategier.
- setter mål og iverksetter tiltak for å redusere egen negativ påvirkning og øke positiv påvirkning på naturmangfold og økosystemer, og rapporterer om måloppnåelse.
- benytter anerkjente standarder for rapportering av naturrisiko og påvirkning på naturmangfold og økosystemer.

Norsk Romsenter skal gjennom innkjøpspolitikken bidra til å fremme innovative anskaffelser og innkjøp som gir lavere miljømessig påvirkning. Anskaffelsene skal også ivareta seriøsitetskrav som gjelder for statlige virksomheter. Norsk Romsenter har som en statlig virksomhet et særskilt ansvar for å fremme seriøsitet i forbindelse med egne anskaffelser, på en måte som bidrar til å forebygge sosial dumping og arbeidslivskriminalitet.

Norsk Romsenter skal rapportere gjennom etablerte rutiner hvordan hensyn til miljø, bærekraft og grønn omstilling ivaretas gjennom disse tiltakene i 2024.

7.3 Systematisk og helhetlig arbeid for å redusere klimagassutslipp, naturfotavtrykk og energibruk

Det er et mål med systematisk og helhetlig arbeid for å redusere klimagassutslipp, naturfotavtrykk og energibruk. Norsk Romsenter skal følge opp dette målet. I dette arbeidet skal det tas hensyn til ivaretagelse av virksomhetens kjerneoppgaver og kostnadseffektivitet.

Norsk Romsenter skal også vurdere hvordan klimaendringene vil påvirke virksomheten. Norsk Romsenter skal gjøre systematiske vurderinger av egen energibruk og ta i bruk lønnsomme energieffektive løsninger, samt øke energifleksibiliteten der dette er relevant.

7.4 Mangfold og likestilling

Norsk Romsenter har plikt til å fremme likestilling og hindre diskriminering. Norsk Romsenter skal tilby likeverdige tjenester til hele befolkningen. Ansatte i Norsk Romsenter bør også gjenspeile mangfoldet i befolkningen, og dette skal påvirke alle nivåer i Norsk Romsenter. Ledergruppen i Norsk Romsenter skal prioritere mangfoldskompetanse, både internt i ledergruppen, i virksomheten generelt og i forbindelse med rekruttering.

Norsk Romsenter har strategier og tiltak som er egnet til å oppfylle regjeringens målsetninger om likestilling og mangfold. Arbeidet skal omtales i årsrapporten for 2024 og senere år, og vil bli fulgt opp i styringsdialogen.

7.5 Positiv utvikling i antall ansettelser av personer med funksjonsnedsettelse

Regjeringen har høye ambisjoner når det gjelder mangfold. Statlige virksomheter skal ha en positiv utvikling i antall ansettelser av personer med funksjonsnedsettelse og/eller fravær fra arbeid, utdanning eller opplæring.

Arbeidsgiverne skal i samarbeid med de tillitsvalgte selv definere et hensiktsmessig ambisjonsnivå ut fra virksomhetens egenart og størrelse.

Norsk Romsenter skal i årsrapporten oppgi antallet ansettelser av personer med funksjonsnedsettelse og/eller fravær fra arbeid, utdanning eller opplæring i 2024 og omtale utviklingen sett opp mot virksomhetens gjennomsnitt for 2020 og 2021.

7.6 Redusere konsulentbruken

Det er et mål at staten samlet sett skal redusere konsulentbruken ved å utvikle egenkompetanse. Norsk Romsenter skal arbeide for å redusere konsulentbruken på områder der det ligger til rette for å benytte interne ressurser og kompetanse. Utover informasjons- og holdningskampanjer skal tjenester fra kommunikasjonsbransjen som hovedregel ikke benyttes.

Norsk Romsenter skal i årsrapporten for 2024 rapportere om konsulentbruken og oppfølgingen av fellesføringen, herunder om totalbeløp for kjøp av konsulent tjenester, hvilke tiltak som er iverksatt og konkrete resultater. Dersom det er fagområder og/eller kompetanseområder i virksomheten der konsulenter benyttes i særlig grad, skal bakgrunnen for dette omtales nærmere.

Norsk Romsenter skal som en del av rapporteringen også gi en overordnet omtale av eventuelle kjøp av konsulent tjenester fra kommunikasjonsbransjen (alle typer kommunikasjonstjenester) i 2024 og opplyse om totalbeløp for kjøp av slike tjenester. Dersom utgifter til kjøp av konsulent tjenester er vesentlige, bør virksomheten i note til årsregnskapet spesifisere dette nærmere. Dersom virksomheten har større kjøp av konsulent tjenester fra andre statlige leverandører bør dette fremgå særskilt.

8. BUDSJETTVEDTAK OG FULLMAKTER FOR 2024

8.1 Budsjettvedtak

For Norsk Romsenter er det fattet budsjettvedtak på kap. 922.

<i>Utgifter</i>		<i>(i 1000 kroner)</i>
Kap. 922	Romvirksomhet	Beløp
Post 50	Norsk Romsenter	99 000
Post 70	Kontingent i European Space Agency (ESA)	291 400
Post 71	Internasjonal romvirksomhet	642 400
Post 72	Nasjonale følgemidler, <i>kan overføres</i>	23 059
Post 73	EUs romprogrammer	886 700
Post 74	Nasjonal infrastruktur og tekniske aktiviteter, <i>kan overføres</i>	133 221
	Sum kap. 922	2 075 780

2 mill. kroner av bevilgningen over post 50 er øremerket Romsenterets faglige bistand til Luftfartstilsynet i arbeidet med tilsyn og tillatelser for romaktiviteter.

5 mill. kroner av bevilgningen over post 74 er øremerket prosjektmidler til utvikling av et senter for jordobservasjon i Tromsø.

Norsk Romsenters oppdrag knyttet direkte til Klima- og skoginitiativet finansieres med inntil 300 000 kroner over Klima- og miljødepartementets budsjett. Betalingskrav basert på forbruk vedrørende oppdragene rettes til Klima- og miljødepartementet direkte.

Norsk Romsenter har ansvar for å planlegge virksomheten i 2024 innenfor de bevilgningsrammer som er gitt i dette brevet (jf. Reglement for økonomistyring i staten § 9 og Bestemmelser om økonomistyring i staten, pkt. 2.2.).

Det følger av § 5 i Stortingets bevilgningsreglement at utgiftsbevilgninger ikke kan overskrides eller brukes til andre formål enn forutsatt av Stortinget, med mindre det er gitt eksplisitt fullmakt til noe annet, jf. punkt 7.2 under.

8.2 Budsjettfullmakter

Tilsagnsfullmakt

Norsk Romsenter gis fullmakt til å gi tilsagn om tilskudd på 186 mill. euro i tillegg til eksisterende bevilgning for å delta i de industrirettede (frivillige) programmene til Den europeiske romorganisasjonen ESA. Samlet ramme for nye tilsagn og gammelt ansvar skal likevel ikke overstige 236 mill. euro.

Det bes om særskilt rapportering om utnyttelsen av fullmakten i forklaringene til statsregnskapet.

8.3 Finansielt rammeverk

Det vises til Bestemmelsene om økonomistyring i staten pkt. 3.4.2. Norsk Romsenter skal føre periodisert virksomhetsregnskap. Fra og med 2016 er det et krav at alle statlige virksomheter som fører periodisert virksomhetsregnskap, skal følge statens regnskapsstandarder (SRS), jf. nærmere retningslinjer i Finansdepartementets rundskriv R-114/2015-2 av 23.11.2015.

8.4 Tildeling

I tråd med kravene i § 7 i Reglement for økonomistyring i staten og føringene gitt i dette tildelingsbrevet, blir bevilgningene på kapittel 922 stilt til disposisjon for Norsk Romsenter.

Med hilsen

Cathrine Meland (e.f.)
ekspedisjonssjef

Mari Salberg
seniorrådgiver

Dokumentet er elektronisk signert og har derfor ikke håndskrevne signaturer

Kopi: Riksrevisjonen

VEDLEGG 1: KALENDER FOR STYRINGSDIALOGEN 2024

Måned	Dato	Styringsaktivitet
Jan.-feb.	Medio jan. - medio feb.	Avslutning statsregnskap 2023, jf. eget brev fra NFD av 23.11.2023 med frister
Mars	1. mars 1. mars	Eventuelle innspill til revidert budsjett 2024 Standardiserte nøkkeltall for Norsk Romsenter: - Utgifter og inntekter etter art - Inntekter etter inntektskilde - Virksomhetens kontantbeholdning per 31.desember
	15. mars 15. mars	Årsrapport 2023, jf. krav i R-115 Budsjettforslag for 2025
April	26. april	Etatsstyringsmøte vår
Mai		
Juni		Kontraktssamtale med virksomhetsleder
Juli		
Aug.		
Sept.	20. sept.: 20. sept.:	Halvårsrapport 2024 (inkl. risikovurdering) Status for økonomien per 31. aug. og eventuelle innspill til bevilgningsendringer for høstsesjon 2024
Okt.	Okt. - nov. xx. okt./nov.	Dialog om tildelingsbrev for 2025 Etatsstyringsmøte høst
Nov.	1. nov.	Eventuelle budsjettinnspill til store satsinger for 2026
Des.	31. des.	Tildelingsbrev for 2025

Nærmere informasjon om format og innhold i de ulike leveransene i styringskalenderen for virksomheter under Nærings- og fiskeridepartementet finnes i vedlegget «Spesifisering av felles bestillinger i styringskalenderen for NFDs statlige virksomheter for 2024».

VEDLEGG 2: FULLMAKTER 2024

Fullmakter i henhold til bevilgningsreglementet

Bevilgningsreglementet har bestemmelser om unntak fra de hovedprinsipper som reglementet ellers er basert på. Vilkår for bruk av unntaksbestemmelsene er redegjort for i Finansdepartementets (FIN) rundskriv R-110, sist oppdatert 10.01.2020. Det vises også til veileder for statlig budsjettarbeid utgitt av FIN (R-0634 B), som forklarer budsjettfullmaktene nærmere.

NFD delegerer med dette følgende fullmakter til Norsk Romsenter for 2024, med de utdypende vilkår som er fastsatt i FINs rundskriv R-110, jf. punktene 2.2 – 2.6:

- Fullmakt til å inngå leieavtaler og avtaler om kjøp av tjenester ut over budsjettåret, forutsatt at eventuelle avtaler inngås innenfor rammen av *Instruks om håndtering av bygge- og leiesaker i statlig sivil sektor*, fastsatt 20. januar 2012 og sist endret 13. januar 2017.
- Valutakonto, unntak fra bestemmelse i økonomistyringsreglementet, jf. brev fra Direktorat for økonomistyring 09.12.2014 (ref:14/8992-2).

Departementet tar forbehold om at fullmaktene kan inndras dersom de ikke benyttes i overensstemmelse med kravene i rundskriv R-110. Det bes om rapportering om utnyttelsen av hver enkelt fullmakt i forklaringene til statsregnskapet.

Administrative fullmakter

Det vises i tillegg til følgende fullmakter:

- Nærings- og handelsdepartementets (NHDs) brev av 06.12.04 om ikrafttredelse av Norsk Romsenters personalreglement med virkning fra samme dato.
- NHDs brev av 10.03.05 om delegering av administrative bestemmelser i forbindelse med teletjenester, flytting til utlandet, oppholdsgodtgjøring mv. til deltakere ved kortvarige kurs, konferanser mv. og ansvar og garanti for statens oppkrevdere og regnskapsførere.
- NHDs brev av 16.03.06 om delegering av fullmakt vedrørende kompensasjon for arbeids- og reisetid for tjenestereiser i utlandet.

VEDLEGG 3: SPESIFISERING AV FELLES BESTILLINGER I STYRINGSKALENDEREN FOR NFDS STATLIGE VIRKSOMHETER FOR 2024

1. Årsrapportering og regnskap for 2023

1.1 Statsregnskapet for 2023

Frister og krav til leveranser ved avslutning av statsregnskapet for 2023 er meddelt i eget brev fra NFD av 23.11.2023 (ref. 22/8848-7) med henvisning til særskilt rundskriv fra Finansdepartementet.

1.2 Årsrapport for 2023

Årsrapporten med årsregnskap for 2023 oversendes departementet innen 15. mars med kopi til Riksrevisjonen.

Årsrapporten med årsregnskap for 2023 skal følge felles mal for statlige årsrapporter og anbefalingene fra Direktoratet for økonomistyring (DFØ) til innhold og utforming. Særskilte rapporteringskrav som kommer i tillegg til malen, er avtalt i styringsdialogen. Se <https://dfo.no/fagomrader/arsrapport>.

Vi ber om at oppsettet for rapportering om kjønn og mangfold benyttes i virksomhetens **rapportering om likestilling** for 2023, se punkt 1.3 og tabell nr.1.

Årsrapporten skal også inkludere:

- **rapportering om konsulentbruken**, herunder om tiltak som ble iverksatt og konkrete resultater i arbeidet med å følge opp fellesføringen kommunisert i tildelingsbrevet for 2023. Dersom det er fagområder og/eller kompetanseområder der virksomheten benytter konsulenter i særlig grad, skal bakgrunnen for dette omtales nærmere. Rapporten skal også inkludere en overordnet omtale av eventuelle kjøp av konsulenttjenester fra kommunikasjonsbransjen (alle typer kommunikasjonstjenester) i 2023 og opplyse om totalbeløp for kjøp av slike tjenester.
- **informasjon om antall lærlinger**, om virksomheten har vurdert å øke antall lærlinger og eventuelt innenfor hvilke fag, samt hvilket opplæringskontor virksomheten er knyttet til. Rapporten skal også omtale arbeidet som er gjennomført for å ta imot studenter i praksis. Dersom kravene om lærlinger og studenter i praksis ikke er oppfylt, skal årsakene til dette og hva virksomheten har gjort for å oppfylle kravene omtales i rapporten.
- **en redegjørelse for virksomhetens vurdering av mulighetene for desentralisert arbeid**, omfang og bruk av desentralisert arbeid i virksomheten og erfaringene med dette. Dersom virksomheten ikke har hatt økning i desentralisert arbeid, eller dersom bruken har gått ned, skal det særskilt redegjøres for årsakene til dette.
- **omtale av hvordan hensyn til miljø, bærekraft og grønn omstilling** ivaretas gjennom tiltakene som ble kommunisert i tildelingsbrevet.

- Tildelingsbrevet for 2023 inkluderte også en føring om å **utarbeide strategier og tiltak som er egnet til å oppfylle regjeringens målsettinger om likestilling og mangfold**. Dette arbeidet skal også omtales i årsrapporten for 2023.

Årsrapporten skal også inneholde en overordnet redegjørelse for resultatene fra arbeidet med sikkerhet og beredskap.

1.3 Særskilt om rapportering av tilstandsrapport, likestilling

Alle statlige arbeidsgivere er pålagt å arbeide aktivt, målrettet og planmessig for å fremme likestilling og hindre diskriminering på grunn av kjønn, graviditet, permisjon ved fødsel eller adopsjon, omsorgsoppgaver, etnisitet, religion, livssyn, funksjonsnedsettelse, seksuell orientering, kjønnsidentitet, kjønnsuttrykk, eller kombinasjoner av disse grunnlagene, og søke å hindre trakassering, seksuell trakassering og kjønnsbasert vold. Dette omtales som aktivitetsplikten. Arbeidet skal blant annet omfatte områdene rekruttering, lønns- og arbeidsvilkår, forfremmelse, utviklingsmuligheter, tilrettelegging og mulighet for å kombinere arbeid og familieliv. Dette følger av likestillings- og diskrimineringsloven § 26.

Nærings- og fiskeridepartementet skal i Prop. 1 S gjøre rede for tilstanden, jf. likestillings- og diskrimineringsloven § 26 a. I tillegg skal virksomhetene redegjøre i årsrapportene for iverksatte og planlagt tiltak.

Tabell 1 – mal for rapportering av tilstandsrapport, likestilling

	Kjønnsbalanse i antall og prosent					Deltid pst.		Midl ansatte pst.		Foreldreperm. pst.		Sykefravær pst.	
	År	M pst.	K pst.	Antall totalt	Kvinners lønn av menns	M	K	M	K	M	K	M	K
Totalt i virksomheten	t-1												
	t-2												
Toppledelse (eks. direktør, ass. dir.)	t-1												
	t-2												
Mellomledelse (eks. avdelingsdirektør)	t-1												
	t-2												
(eks. seniorrådgiver)	t-1												
	t-2												

2. Budsjettinnspill og rapportering for 2024

2.1 Budsjettjusteringer, innspill til tilleggsbevilgninger i vår- og høstsesjonen

Frist:

- 1. mars 2024 for endring våren 2024

- 20. september 2024 for endringer høsten 2024

Medio mai og i slutten av november legger regjeringen fram proposisjoner om omprioriteringer og tilleggsbevilgninger på statsbudsjettet for inneværende år, RNB i mai og (nysaldering) i november. Det skal i hovedsak bare fremmes forslag om tillegg som er begrunnet i uforutsette forhold. Innspillet skal inneha:

- En kort beskrivelse av hva forslaget gjelder og begrunnelse. Det må fremgå om forslaget gjelder parallell-, anslags- eller valutajustering, omdisponering eller utgifts-/inntektsendring, eller endringer i risikobilde.
- Beløp per kap./post som forslaget vedrører. Forslagene skal baseres på kontantprinsippet i § 3 i Stortingets bevilgningsreglement som sier at utgifter og inntekter skal tas med i budsjettet for det året de antas å bli kontant betalt. Forslag til ev. utgiftsøkning eller inntektsreduksjon skal normalt følges av forslag til tilsvarende inndekning.
- en beskrivelse for hvilke tiltak som er gjennomført for å begrense utgiftene, og eventuell konsekvens av ikke å øke bevilgningen.

2.2 Rapportering – status om økonomi

Frist: 20. september 2024

Departementet ber virksomheten legge fram en statusrapport om budsjettsituasjonen per 31. august 2024. Rapportene skal være basert på innrapportert beløp til statsregnskapet. I rapporten skal det for hver kap./post gå fram:

- Disponibelt beløp (saldert budsjett inkl. ev. overførte midler og ev. endringer i bevilgning gjennom året).
- Regnskapsført beløp per 31. august 2024.
- Prognose for hele 2024.
- Forklaring på vesentlige avvik mellom disponibelt og regnskapsført beløp.

Eventuelle innspill til bevilgningsendringer, jf. punkt 2.1, sendes sammen med rapporten.

Dersom departementet ser behov for særskilt rapportering, skal dette innarbeides i tildelingsbrev.

3. Budsjettforslag for 2025

3.1 Ordinært budsjettforslag for 2025

Frist: 15. mars 2024

Budsjettforslaget skal vise hvordan virksomheten vil prioritere sine ressurser det kommende året gitt at bevilgningen videreføres på nivå med inneværende år. Innspillet vil danne

grunnlag for diskusjon om virksomhetens strategiske planer i styringsdialogen og for departementets arbeid med Prop. 1 S. Proposisjonen skal, i tillegg til å fremme forslag til bevilgning på kapittel og post, tydelig formidle hovedprioriteringene for den enkelte virksomhet.

Budsjettforslaget skal ta utgangspunkt i virksomhetens fastsatte mål og strategier innenfor gjeldende budsjetttramme. Videre skal forslaget inneholde:

- En vurdering av risikoer/ev. endringer i rammebetingelsene som kan få betydning for budsjettet i 2025. Det kan eventuelt vises til tidligere innsendte risikovurderinger og eventuelle endringer i risikobildet i forhold til forrige risikorapportering.
- En omtale av hovedprioriteringer for 2025. Hovedprioriteringer skal angi hva som er de 1-3 viktigste områdene som virksomheten vil prioritere i 2025.
- En omtale av oppgaver som foreslås prioritert ned på kort eller lang sikt for å frigjøre ressurser til høyere prioriterte oppgaver, og konsekvensene av dette.
- En oversikt over utgifter per virksomhetsområde/hovedområde for årene 2023 (regnskapstall), 2024 (gjeldende budsjett) og 2025 (forslag gitt dagens ramme).

I tillegg skal virksomheten spesifisere driftsutgiftene (01-posten) på underpost 01.1 Lønn, pensjon og godtgjørelser og 01.2 Varer og tjenester.

3.2 Særskilt om investeringer

Departementet ber virksomheten redegjøre for investeringer som virksomheten planlegger å gjennomføre innenfor gjeldende budsjett, med inndekning over flere år. Redegjørelsen skal inneholde en vurdering av tiltakets nytte, opplysninger om samlet investeringsbehov og fordeling av utgifter over år. Dette kan for eksempel gjelde mindre byggeprosjekter uten husleiekompensasjon eller IKT-investeringer. Departementet minner om at IKT-investeringer skal være i henhold til det til enhver tid gjeldende digitaliseringsrundskrivet fra Kommunal- og distriktsdepartementet.

4. Budsjettinnspill 2026

4.1 Budsjettinnspill til store satsinger for 2026

Frist: 1. november 2024

Som et ledd i departementets arbeid med innspill til regjeringens første budsjettkonferanse om 2026-budsjettet, ber departementet om eventuelle innspill til større satsinger. Det vises til nærmere omtale for utforming av satsingsforslag i FINs rundskriv R-9/2023 som er publisert [her](#).

Oppsummering

Kort oppsummering av satsingsforslaget, 2-5 linjer og maks 1/2 side som inneholder informasjon om:

- Tiltakets formål og varighet.
- Utgifter i 2026 og hvert av de påfølgende tre år, med en oversiktlig framstilling av de økonomiske og administrative konsekvensene av tiltaket.
- Kapittel og post på NFDs område
- Eventuell merverdiavgift som påløper (posteres på FINs felleskap./post)
- Andre kapitler og poster som ev. blir påvirket.

Tilleggsopplysninger

Alle satsingsforslag skal inneholde kortfattede svar på de seks spørsmålene i kapittel 2-1 i utredningsinstruksen:

1. Hva er problemet inkl. ev. risiko, utvikling framover dersom det ikke blir gitt tilleggsmidler og hva slags merverdi som vil oppnås gjennom forslaget?
2. Hvilke alternative tiltak er vurdert?
3. Hvilke prinsipielle spørsmål reiser tiltakene?
4. Hva er de positive og negative virkningene av tiltakene, hvor varige er de, og hvem blir berørt?
5. Hvilke tiltak anbefales, og hvorfor?
6. Hva er forutsetningene for en vellykket gjennomføring?

DFØ har utarbeidet en veileder om hvordan disse spørsmålene kan besvares. For forslag som ventes å ha vesentlige nytte- eller kostnadsvirkninger, skal det også utarbeides en samfunnsøkonomisk analyse.

Det skal utarbeides en overordnet gevinstrealiseringsplan der det er relevant for forslaget. Formålet med gevinstrealiseringsplanen er å gi departementet og regjeringen et bedre grunnlag for systematisk utredning og rapportering om gevinster fra arbeid med tiltak som kan gi bedre ressursbruk og økt handlingsrom. Gevinstrealiseringsplanen skal derfor inneholde en oversikt over nettogevinster for offentlig sektor med budsjetteffekt, en kortfattet redegjørelse for andre gevinster og viktige forutsetninger for gevinstrealisering av det enkelte satsingsforslag. Planen kan bygge videre på svarene på spørsmål 4 og 6.

Ved behov skal tilleggsopplysningene også omfatte gjennomført/planlagt utredningsprosess bak forslaget, inkl. kontakt med berørte parter.